

I samlad trupp tågar spelmansstämman fram under isjyryuim/vuuru* »•

Oxdans och Viksta-Lasse gjorde succé på glad spelmansstämma i Eskilstuna

Under de lummiga ekarna vid Sörmlandsgårdarna på Djurgården i Eskilstuna höll på annandagen Södermanlands spelmansförbund traditionell spelmansstämma. Ett femtiotal spelmän hade samlats och tjugofem folkdansare från Sörmländska ungdomsringen dansade upp för alla dem som trots det en smula nyckfulla vädret vågat sig ut till Djurgården.

Intendenten vid Eskilstuna Stads Konstmuseum, G. M. Silfverstolpe, välkomsttalade, och påminde om att Sörmlandsgårdarnas timrade stugor — som blev den första grunden till Djurgården — var en skänk från en lantbrukare i Klosters församling, och att musik och folkdanser hörda oupplösligt ihop med denna gamla bygdekultur.

Och efter talet klämde spelmännen i med Lästringe gänglåt så att stockarna i stugväggarna skulle stampa takten om de bara kunnat. Som musikledare fungerade Arvid Karlsson från Nyköping — folkskollärare Gustaf Wetter, som annars är självskriven på den posten hade den här gången förhindrats att komma.

Just som Nyköpingslaget inledde folkdansen med en Daldans bröt solen fram och spred ytterligare fest över det hela. Högt svingade Nyköpingskavaljererna sina damer i nästa dans, och Oxdansen, som sedan följde, väckte som alltid förtjusning hos publiken.

Omkring 500 kantade dansplanen, och turades om att köa vid tombolan. Några entrébiljetter krävdes nämligen inte, utan arrangörerna satte sitt hopp till tombolan, som i bästa fall kommer att ge så mycket att den bestrider åtminstone huvudpar-

ten av rese- och förplägnadskostnader för de medverkande.

och därmed var parveln dagens stjärna.

Och Gustaf Wetter sken som solen själv denna midsommardag.

nen gemensamt stämde upp en gänglåt från Östergötland.

Riktigt slut på spelandet för dagen var det dock inte, utan på kvällen följde fortsättning med spelning i mindre grupper på olika ställen på Djurgården. G. F.

• "KYRKAN OCH SAMERNA". Svenska missionsällskapet Kyrkan och Samerna har hållit sin 127:e årskonferens i Stockholm. Sällskapet bildades 1835 och bedrev till att börja med även utländsk mission. Före 1905, då samerna fick lagstadgad skolundervisning, hade man 16 missionskolor i lappmarken. 1942 startades Samernas Folkhögskola, numera i Jokkmokk. Sällskapet har översatt 162 svenska psalmer till olika lapska dialekter.

Efter ytterligare folkdanser — utom Nyköpingslaget deltog folkdansare från Eskilstuna och Katrineholm — avslutades stämman med att alla femtio spelmän-

Äkta bondbröllop med

ergav hembygdstonerna i näst-
inde gänglåt, var ett verk av
and. Att det finns ung-
också gärna byter ut
twist mot spelmansto-
Katrineholmsflickorna

t • ni att spela en vals från
no a land och en visa från

Ka • från Stockholm hade
placerat en klarinett i spelmans-
gänget och bevisade, att även
detta instrument gick bra i det
här sammanhanget.

Viksta-Lasse och Sahlström

Herrarna Viksta-Lasse, Upp-
land, och Eric Sahlström, Tobo,
behöver väl knappt någon närma-
re presentation. Med sin fiol res-
pektive nyckelharpa har de blivit
smått legendariska figurer hos
folktonsälskarna. Den gladlynte
Viksta-Lasse hade också, som väl
de flesta spelmän, en historia på
lager. Men deras musik var det
förnämsta. En sådan spelmans-
glädje och takt i knäveckan får
man nog sällan skåda.

Ända från Mattmar kom 78-
årige Eric Nilsson med klarinet-
ten. Han var med redan 1910 på
spelmansstämma i Stockholm och
fick där Zorns spelmansmärke i
silver. Hans spelmanstraditioner
går tillbaka till den riksbekante
Lapp-Nils. En vemodig stämning
lägrade sig över publiken när den
allvarsamme spelmannen ur klar-
innetten lockade fram en vallåt
från Mattmar; "Hör du ej bjäll-
rorra, hör du, hur sången vallar
och går och går vilse i vall?"

Spelmansstämmans andra
avdelning omfattade allspelslåtar
och även uppvisningar landskaps-
vis. De leddes av bland andra ord-
föranden i Örebro läns folkmusik-
förbund, Bertil Rydberg, som ta-
lade med både tunga och fiol. En
äkta speleman både till sinnelag
och klädsel. Ur hans fiol kom en
skänklåt från Hälsingland och en
1700-talsvisa av sakral karaktär,
Tacksamhetens visa.

Träskofiolen

Den för lekmanågon mystiska
nyckelharpan kom i fyrdubblad
upplaga. Kvartetten avlöstes av
Gustaf Wetter, också han med
ett originellt instrument, en trä-
skofiol.

När det började rycka i finger-
arna på den fattige skåningen, gjorde
han sig helt enkelt en fiol av
en träsko, och så var dansmusiken
räddad, berättade hr Wetter, och att
det lät riktigt fint och fiollikt,
bevisade han genom att spela en
typisk skånsk polska.

Ännu ett uppskattat inslag gavs
av fru Lotten Ekstrand från Mal-
mö, som sjöng en ballad, en vagg-
visa och en skånsk psalm.

Med österåkers brusande brud-
marsch avslutades den andra av-
delningen. Det blev mer senare
på kvällen. Viksta-Lasse tyckte
liksom inte, att han ännu hade
gjort sitt...

Majstången skulle naturligtvis
från sin liggande ställning inta
rätt position, och först i dansen
var NOV:s folkdanslag. Barnla-
get, ungdomarna och de äldre var
med.

En publiktyv

Men det var ändå en, som kände
sig förbigången. En liten publi-
ktyv vid pass fyra år, prydligt
folkdräktsklädd, släppte mammas
hand, och stöppade seger-
visst ut på "arenan". En titt på
de dansande och så göra likadant,
en titt till, och ytterligare några